

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 2012

214/2012

Laki

rikosrekisteritietojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä

Annettu Helsingissä 11 päivänä toukokuuta 2012

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään rikosrekisterin ja sakkorekisterin tietojen toimittamisesta siihen Euroopan unionin jäsenvaltioon, jonka kansalainen tuomittu on (*kansalaisuusjäsenvaltio*) sekä toisesta jäsenvaltiosta Suomeen toimitettujen Suomen kansalaista koskevien rekisteritietojen säilyttämisestä Suomessa.

Lisäksi tässä laissa säädetään 1 momentissa mainittujen tietojen luovuttamisesta pyynnön perusteella rikosasian käsittelyä varten tai yksityisen henkilön itseään koskevan pyynnön täyttämiseksi sekä tällaisia tietoja koskevan pyynnön esittämisestä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tehtävistä jäsenvaltioiden välisen rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämisestä ja sisällöstä tehdyssä neuvoston puitepäätöksessä 2009/315/YOS, jäljempänä *puitepäätos*, tarkoitettuna keskusviranomaisena vastaa Oikeusrekisterikeskus.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rikosasian käsittelyllä* rikoksen esituttainta, syyteharkintaa, oikeudenkäyntiä ja rikostuomion täytäntöönpanoa;

2) *säilytysrekisterillä* rekisteriä, johon tämän lain mukaisesti merkitään tiedot Suomen kansalaisia koskevista toisessa jäsenvaltiossa annetuista ja sen rekisteriin kirjatuihin rikostuomioistuinten lainvoimaisista tuomioista;

3) *rekisterillä* toisen jäsenvaltion rekisteriä, johon kirjataan tiedot rikostuomioista mainitun jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, sekä Suomessa rikosrekisteriä, sakkorekisteriä ja säilytysrekisteriä.

3 §

Luovutettavat tiedot

Oikeusrekisterikeskus saa salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa rikosrekisteristä, sakkorekisteristä ja säilytysrekisteristä ratkaisuja koskevia tietoja siltä osin kuin ne koskevat tuomioistuimen lainvoimaisia pää-

HE 1/2012
LaVM 3/2012
EV 24/2012

Neuvoston puitepäätos 2009/315/YOS (32009F0315); EUVL L 93, 7.4.2009, s.23

töksiä luonnollisen henkilön tuomitsemisesta rikoksesta siten kuin tässä laissa säädetään.

Oikeusrekisterikeskus saa luovuttaa 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista:

1) rikosrekisteriin merkityt rikosrekisterilain (770/1993) 2 §:n 3 momentissa mainitut tiedot;

2) sakkorekisteriin merkityt tiedot tuomitun nimestä, henkilötunnuksesta tai, jos sitä ei ole käytettävissä, syntymäajasta, kansalaisuudesta, tuomion antamispäivästä, tuomioistuimen nimestä, syyksi luetusta rikoksesta, rikoksen tekoajasta, onko kyse päiväsakoin tuomitusta sakosta, rikesakosta vai kurinpitosakosta, päiväsakkojen luku- ja rahamäärästä sekä sakon kokonaismäärästä;

3) sakkorekisteriin merkityn ratkaisun osalta Oikeusrekisterikeskus saa luovuttaa lisäksi oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään merkityt tiedot tuomitun syntymävaltiosta ja -paikkakunnasta, sukupuolesta, mahdollisista aiemmista nimistä, päivästä, jolloin päätös sai lainvoiman, sovelletuista lain säännöksistä, rangaistuksen toimeenpanoa muuttavista myöhemmistä päätöksistä ja ratkaisun numerosta;

4) säilytysrekisteriin 9 §:n mukaisesti merkityt tiedot.

4 §

Suhde muihin lakeihin ja kansainvälisiin velvoitteisiin

Tässä laissa tarkoitettuun kansainväliseen oikeusapuun sovelletaan sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annettua lakia (4/1994) sekä mitä siitä erikseen säädetään tai Suomea sitovissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään.

Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosrekisterin pitämisessä voidaan soveltaa tämän lain estämättä, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään.

Jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä, henkilötietojen salassapitoon, luovuttamiseen ja suojaamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä muuhun henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999).

2 luku

Rekisteritietojen toimittaminen Suomesta tuomitun kansalaisuusjäsenvaltioon

5 §

Rikos- ja sakkorekisteritietojen toimittaminen tuomitun kansalaisuusjäsenvaltioon

Oikeusrekisterikeskus toimittaa viipymättä 3 §:ssä tarkoitetut tiedot Suomessa annetusta toisen jäsenvaltion kansalaista koskevasta ratkaisusta, josta on tehty merkintä rikos- tai sakkorekisteriin, tuomitun kansalaisuusjäsenvaltion keskusviranomaiselle. Jos on tiedossa, että tuomittu on useamman jäsenvaltion kansalainen, tiedot on toimitettava kaikille kansalaisuusjäsenvaltioille, vaikka tuomittu olisi myös Suomen kansalainen.

Oikeusrekisterikeskus ilmoittaa 1 momentissa tarkoitetun rikos- tai sakkorekisteriin tehdyn merkinnän muuttamisesta tai poistamisesta viipymättä 1 momentissa tarkoitettujen kansalaisuusjäsenvaltioiden keskusviranomaisille.

Oikeusrekisterikeskus toimittaa kansalaisuusjäsenvaltion keskusviranomaisen pyynnöstä jäljennökset 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista ratkaisuksista, tiedot niitä seuranneista toimenpiteistä sekä tarvittavat lisätiedot, jotta kansalaisuusjäsenvaltio voi harkita, edellyttävätkö ne kansallisia toimenpiteitä.

Sakkorekisterin tietoja ei saa toimittaa sen jälkeen, kun kolme vuotta on kulunut lainvoimaisen tuomion tai muun lopullisen viranomaisratkaisun julistamisesta tai antamisesta.

6 §

Tietojen edelleen luovuttaminen

Kun Oikeusrekisterikeskus toimittaa tietoja 5 §:n mukaisesti kansalaisuusjäsenvaltioon, sen tulee ilmoittaa, että toimitettuja tietoja saadaan luovuttaa edelleen toiselle valtiolle ainoastaan rikosasian käsittelyä varten taikka yksityisen henkilön itseään koskevan pyynnön täyttämiseksi.

7 §

Tietojen toimittamistapa

Rikos- ja sakkorekisterin tiedot toimitetaan toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle sähköisessä muodossa.

3 luku

Suomeen toimitettujen Suomen kansalaista koskevien tietojen säilyttäminen

8 §

Säilytysrekisterin käyttötarkoitus

Oikeusrekisterikeskus pitää yllä säilytysrekisteriä. Säilytysrekisteriä pidetään tietojen säilyttämistä varten niiden edelleen luovuttamiseksi toisiin jäsenvaltioihin ja Suomen viranomaisille sekä rikosrekisteriotteelle merkitsemiseksi siten kuin tässä laissa säädetään.

9 §

Säilytysrekisterin tietosisältö

Säilytysrekisteriin merkitään:

- 1) tuomitun nimi, syntymäaika, syntymävaltio ja -paikkakunta, sukupuoli, kansalaisuus ja aiemmat nimet;
- 2) tuomitun henkilötunnus tai tuomitun henkilötodistuksen tyyppi ja numero;
- 3) tuomitulta otetut sormenjäljet;
- 4) tuomitun vanhempien nimet;
- 5) tuomitun mahdollinen sala- tai lisänimi;
- 6) tuomion antamispäivä, tuomioistuimen nimi sekä päivä, jona päätös sai lainvoiman;
- 7) tuomion perusteena olevan rikoksen tekopäivä, rikoksen nimi ja tarvittaessa oikeudellinen luokitus sekä viittaus siihen sovellet-tavan lain säännöksiin;
- 8) rangaistus ja mahdolliset oheisseuraukset, turvaamistoimenpiteet ja rangaistuksen toimeenpanoa muuttavat myöhemmät päätökset;
- 9) tuomion viitenumero;
- 10) rikospaikka;
- 11) rikostuomiosta johtuvat oikeudenmenetykset.

Säilytysrekisteriin merkitään 1 momentissa mainitut tiedot sellaisina ja siltä osin kuin toinen jäsenvaltio on ne toimittanut. Jos toinen jäsenvaltio on toimittanut muita kuin 1 momentissa mainittuja tietoja, ne merkitään säilytysrekisteriin, jos tiedot voitaisiin rikosrekisterilain 2 §:n 3 momentin nojalla merkitä rikosrekisteriin.

Oikeusrekisterikeskus saa pyytää tiedot toimittaneelta jäsenvaltiolta lisätietoina jäljennökset kyseessä olevista tuomioista, tiedot niitä seuranneista toimenpiteistä sekä muut tarvittavat lisätiedot.

Jos tiedot toimittanut jäsenvaltio on asettanut ehtoja tietojen käytölle, tästä on tehtävä merkintä säilytysrekisteriin.

10 §

Tietojen siirtäminen rikosrekisteriin

Oikeusrekisterikeskus merkitsee säilytysrekisterin tiedot rikosrekisteriin, jos rikosrekisterilain 2 §:n 2 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät.

Jos säilytysrekisterissä on tuomio, jonka osalta rikosrekisterilain 2 §:n 2 momentissa säädetty edellytykset eivät täyty, rikosrekisteriin tehdään merkintä, että säilytysrekisteri sisältää tiedot tällaisesta tuomiosta. Jos tuomitusta ei ole muuta merkintää rikosrekisterissä, rikosrekisteriin merkitään lisäksi henkilön nimi, henkilötunnus ja kansalaisuus.

Rikosrekisteriin tulee merkitä myös 9 §:n 4 momentissa tarkoitettu ehto.

11 §

Tietojen luovuttaminen säilytysrekisteristä

Säilytysrekisteriin merkityt tiedot on pidettävä salassa. Tietoja saa kuitenkin luovuttaa säilytysrekisteristä tässä tai muussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä 2—5 momentin mukaisesti.

Oikeusrekisterikeskus saa luovuttaa 1 momentissa tai muussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä säilytysrekisteristä tietoja toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle 14 ja 15 §:n mukaisesti.

Lisäksi Oikeusrekisterikeskus saa luovuttaa syyttäjälle säilytysrekisteriin merkityt 9 §:n 1 momentin 1, 2 ja 6—11 kohdassa tarkoitetut tiedot sekä esitutkintaviranomaiselle säilytysrekisteriin merkityt 9 §:n 1 momentissa tarkoitetut tiedot rikosrekisterilain 4 §:n 1 momentin mukaisesti. Syyttäjä ja esitutkintaviranomainen saavat luovuttaa säilytysrekisteristä saamansa tiedot tuomioistuimelle siltä osin kuin ne ovat tarpeen viireillä olevan rikosasian käsittelyä varten.

Oikeusrekisterikeskus saa myös luovuttaa sakkorangaistuksia ja niiden täytäntöönpanoa koskevia vastaavia kuin sakkorekisterin otteelle merkittäviä tietoja:

1) esitutkintaviranomaiselle esitutkintaa varten, jos esitutkintaviranomaisella on vastaava oikeus saada sakkorangaistusta koskeva tieto sakkorekisteristä;

2) rikosrekisterilain 6 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaisesti.

Tietoja ei saa kuitenkaan luovuttaa 2—4 momentin mukaisesti, jos tiedot toimittanut jäsenvaltio on asettanut luovuttamisen estäviä ehtoja.

Tiedot säilytysrekisteristä luovutetaan säilytysrekisterin otteella, jossa ovat henkilöstä rekisteriin talletetut tiedot, joiden saamiseen pyynnön esittäjällä on oikeus, taikka ilmoitus siitä, ettei henkilöstä ole merkintää rekisterissä. Jos tuomiota koskeva tieto on merkitty 10 §:n mukaisesti rikosrekisteriin, Oikeusrekisterikeskuksen tulee tehdä tästä merkintä otteeseen.

12 §

Säilytysrekisterissä olevien tietojen poistaminen ja muuttaminen

Tieto poistetaan säilytysrekisteristä tai sitä muutetaan, kun tiedon toimittanut jäsenvaltio ilmoittaa poistaneensa tiedon omasta rekisteristään tai muuttaneensa sitä omassa rekisterissään.

13 §

Tarkastusoikeus

Henkilön oikeudesta tarkastaa häntä koskevat rekisteritiedot säädetään erikseen. Säilytysrekisteriin merkityllä on lisäksi oikeus pyynnöstä saada tieto siitä, kenelle ja mihin tarkoitukseen hänestä on annettu tietoja automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettävästä rekisteristä viimeisen vuoden aikana.

4 luku

Rekisteritietojen luovuttaminen pyynnön perusteella

14 §

Pyyntöön vastaaminen rikosasian käsittelyä varten

Oikeusrekisterikeskus luovuttaa rikosasian käsittelyä varten toisen jäsenvaltion keskus-

viranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä rikosrekisterin, sakkorekisterin ja säilytysrekisterin 3 §:ssä tarkoitettut tiedot.

Jos rikosrekisterissä on säilytysrekisteriin merkittyjä tietoja, pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle toimitetaan ainoastaan säilytysrekisteriin merkityt tiedot.

15 §

Pyyntöön vastaaminen yksityisen henkilön pyynnön perusteella

Oikeusrekisterikeskus luovuttaa toisen jäsenvaltion rekisteritietoja pyytäneelle keskusviranomaiselle yksityiselle henkilölle toimittaviksi tämän pyytämät rikosrekisterin, sakkorekisterin ja säilytysrekisterin 3 §:ssä tarkoitettut tiedot vastaavasti kuin yksityinen henkilö saisi itseään koskevat tiedot rikosrekisterilain 6 §:n 1—5 momentin mukaisesti vastaavassa tilanteessa.

Jos rikosrekisterissä on säilytysrekisteriin merkittyjä tietoja, pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle toimitetaan ainoastaan säilytysrekisteriin merkityt tiedot.

16 §

Pyynnön sisältö, muoto ja kieli

Oikeusrekisterikeskus hyväksyy toisen jäsenvaltion keskusviranomaisen lähettämän 14 tai 15 §:ssä tarkoitetun pyynnön, jos se sisältää puitepäätöksen liitteinä olevassa lomakkeessa tarkoitettut, tarpeelliset tiedot. Pynnön on oltava sähköisessä muodossa taikka muussa kirjallisessa muodossa, jos sitä ei ole voitu tehdä sähköisesti.

Pyynnön on oltava toimitettu suomen-, ruotsin- tai englanninkielisenä tai siihen on oltava liitettynä käännös jollekin mainituista kielistä. Oikeusrekisterikeskus voi hyväksyä myös muun kuin suomen-, ruotsin- tai englanninkielisen pyynnön tai käännöksen, jos hyväksymiselle ei muutoin ole estettä.

Oikeusrekisterikeskus huolehtii tarvittaessa pyynnön kääntämisestä suomen tai ruotsin kielelle. Oikeusministeriö avustaa tarvittaessa pyynnön kääntämisessä.

17 §

Vastauksen sisältö, muoto ja kieli

Oikeusrekisterikeskus toimittaa vastauksessaan 14 ja 15 §:ssä tarkoitetut tiedot pyynnön esittäneen toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle puitepäätöksen liitteenä olevan lomakkeen mukaisesti.

Keskusviranomaiselle toimitetussa vastauksessa on oltava maininta siitä, että pyynnön esittäneellä jäsenvaltiolla on velvollisuus noudattaa puitepäätöksen 9 artiklan säännöksiä henkilötietojen käyttämisestä.

Vastaus toimitetaan suomen tai ruotsin kielellä taikka jollakin muulla Oikeusrekisterikeskuksen ja pyynnön esittäneen jäsenvaltion hyväksymällä kielellä.

Vastaus toimitetaan sähköisessä muodossa. Jos sähköisen vastauksen toimittamiselle on este, vastaus voidaan tehdä myös muussa kirjallisessa muodossa.

18 §

Määräajat

Oikeusrekisterikeskuksen on toimitettava vastauksessaan 14 §:ssä tarkoitetut tiedot toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle viipymättä ja kymmenen arkipäivän kuluessa päivästä, jona pyyntö on vastaanotettu.

Jos Oikeusrekisterikeskus on pyytänyt lisätietoja, 1 momentissa tarkoitetut tiedot on toimitettava kymmenen arkipäivän kuluessa päivästä, jona se on vastaanottanut lisätiedot.

Edellä 15 §:ssä tarkoitetut tiedot Oikeusrekisterikeskuksen on toimitettava toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle 20 arkipäivän kuluessa päivästä, jona pyyntö on vastaanotettu.

5 luku

Rekisteritietojen luovuttamista koskevan pyynnön esittäminen toiselle jäsenvaltiolle

19 §

Pyynnön esittäminen rikosasian käsittelyä varten

Oikeusrekisterikeskus esittää luonnolliseen henkilöön kohdistuvaa rikosasian käsittelyä

varten toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle rekisteritietojen luovuttamista ja niihin liittyviä tietoja koskevan pyynnön, kun tuomioistuvin, syyttäjäviranomaisen, esitutkintaviranomaisen tai Rikosseuraamuslaitos on sitä pyytänyt.

Tuomioistuvin, syyttäjäviranomaisen ja esitutkintaviranomaisen voivat esittää 1 momentissa tarkoitetun pyynnön myös itse suoraan toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle siten kuin siitä erikseen säädetään tai määrätään.

20 §

Pyynnön esittäminen yksityisen henkilön pyynnön perusteella

Kun yksityinen henkilö, joka on toisen jäsenvaltion kansalainen, pyytää itseään koskevan rikosrekisteriotteen rikosrekisterilain 6 §:n 1—5 momentin mukaisesti, Oikeusrekisterikeskus esittää rekisteritietojen luovuttamista ja niihin liittyviä tietoja koskevan pyynnön sille toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle, jonka kansalainen henkilö on.

Jos 1 momentissa tarkoitetun pyynnön esittää yksityinen henkilö, jonka osalta on tiedossa, että hän on ollut täysi-ikäisenä toisen jäsenvaltion asukas, eivätkä häntä koskevat rekisteritiedot ole tältä osin muutoin saatavilla, Oikeusrekisterikeskus esittää rekisteritietojen luovuttamista ja niihin liittyviä tietoja koskevan pyynnön sille toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle, jonka asukas henkilö on ollut.

21 §

Pyynnön sisältö, muoto ja kieli

Oikeusrekisterikeskus esittää 19 ja 20 §:ssä tarkoitetut pyyntönsä toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle puitepäätöksen liitteenä olevan lomakkeen mukaisesti.

Pyyntö tehdään pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion virallisella kielellä tai sen hyväksymällä muulla kielellä.

Pyyntö tehdään sähköisessä muodossa. Jos sähköisen pyynnön esittämiselle on este, pyyntö voidaan tehdä myös muussa kirjallisessa muodossa.

22 §

Tietojen käyttöä koskevat rajoitukset

Toisen jäsenvaltion 19 §:n 1 momentin tai 20 §:n mukaisen pyynnön perusteella toimitettavia rekisteritietoja ja niihin liittyviä tietoja saadaan käyttää ainoastaan sen rikosasian käsitteilyssä taikka siihen tarkoitukseen, jota varten tiedot pyydettiin, sen mukaisesti kun tiedot toimittanut jäsenvaltio on ilmoittanut.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, toisen jäsenvaltion toimittamia tietoja saadaan käyttää yleistä turvallisuutta koskevan välittömän ja vakavan uhan torjumiseksi.

Jos toisen jäsenvaltion 1 momentin mukaisesti toimittamat tiedot ovat peräisin Suomesta, 1 momentin säännöksistä poiketen se, mihin tietoja saadaan käyttää, määräytyy Suomen lain mukaisesti.

Helsingissä 11 päivänä toukokuuta 2012

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

6 luku

Voimaantulo

23 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä toukokuuta 2012. Ennen tämän lain voimaantuloa toimitettuihin rikosrekisteritietojen ja niihin liittyvien tietojen luovuttamista koskeviin pyyntöihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Suhteessa sellaiseen jäsenvaltioon, joka ei ole viimeistään tämän lain voimaan tullessa pannut puitepäättöstä täytäntöön, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, kunnes asianomainen jäsenvaltio on pannut puitepäättökseen täytäntöön.

Oikeusministeri *Anna-Maja Henriksson*